

«عشق تعطیل نیست» با الگوبرداری کامل از سیتکام معروف دوستان ساخته شد اما اختلاف نظرهای میان بازیگران با کارگردان اثر باعث شد تا بخش آن بعد از ۵ قسمت نیمه‌کاره رها شود. مردم معمولی رامبد جوان که این روزها بخش آن در شبکه نمایش خانگی در جریان است هم از جمله سیتکام‌هایی است که خارج از رسانه ملی تولید شده و البته در چند قسمت ابتدایی به قدری ضعیف ظاهر شد که سازندگان آن وادار به تغییر مسیر قصه شدند

ونه «سیتکام» دسته‌بندی شده‌اند

س، از اغراق تا واقعیت

این موضوع اجباری نیست و در برخی موارد نیز از سیتکام‌ها بدون صدای خنده تماشاگران ساخته و پخش شدند. در ایران نیز سریال‌های مختلفی تا به امروز با برجسب و عنوان سیتکام منتشر شده‌اند که بعضاً آنها را می‌توان ذیل عنوان و تعریف اصلی مجموعه‌های سیتکام قرار داد و در برخی نمونه‌ها این صرفاً عنوانی است که از سوی سازندگان بر روی اثر قرار گرفته و شکل و فرم اثر فاصله بسیاری با تعریف حقیقی سیتکام دارد.

این روزها سریال «وضعیت زرد» به عنوان یکی از تازه‌ترین نمونه‌های کمدی موقعیت از شبکه سه سیما روی آنتن رفته است، به همین دلیل سراغ بررسی تعدادی از سیتکام‌های تاریخ رسانه ملی رفته‌ایم.

وضعیت زرد

«وضعیت زرد» تازه‌ترین نمونه از سیتکام‌های تولید شده در تلویزیون است که تا اینجای کار بخش آن با واکنش‌های مختلفی روبه‌رو شده است و بسیاری از مخاطبان از آن استقبال کرده‌اند. این سریال که با نگاه به مسائل سیاسی و

اجتماعی روز ساخته شده، این روزها از شبکه سه سیما به روی آنتن می‌رود. وضعیت زرد از منظر المان‌های ظاهری در قالب سریال‌های سیتکام دسته‌بندی می‌شود، چرا که هم لوکیشن‌های محدودی دارد و هم داستان آن به جای یک پیرنگ اصلی بر قصه شخصیت‌ها متمرکز شده است. از سوی دیگر، این سریال سعی کرده با استفاده از بازیگران کمتر شناخته شده، همچون الگوهای مرسوم سریال‌سازی در جهان به جای بازیگران سرشناس از طریق قصه به جلب نظر مخاطبان بپردازد.

کمدی‌های خارج از موقعیت

در کنار آن دسته از سریال‌های تلویزیونی که واقعا ویژگی‌های یک سریال سیتکام را داشتند، سریال‌های دیگری نیز بودند که به عنوان سیتکام معرفی شدند، اما در واقع فاقد ویژگی‌های این قالب نمایشی بودند. در ادامه نگاهی به برخی از این آثار داریم:

زیر آسمان شهر

«زیر آسمان شهر» بدون شک پدیده سریال‌های طنز تلویزیونی در نخستین سال از دهه ۸۰ شمسی بود؛ سریالی که بخش آن باعث شد تماشاگرهای سریال‌های کمدی به عادت مردم تبدیل شود. قصه یک آپارتمان در محله دزاشیب تهران که در هر قسمت از آن یکی از همسایه‌ها درگیر ماجرای تازه می‌شود و سایر همسایه‌ها برای کمک به او وارد این ماجرا می‌شوند؛ آپارتمانی که می‌توان آن را نشانی از جامعه ایرانی دانست

که نمایندگانی از اقشار مختلف در آن حضور داشتند. زیر آسمان شهر به سرعت میان مردم به شهرت رسید و تکیه کلام شخصیت‌های آن به ویژه کاراکتر خشایار مستوفی با بازی حمید لولایی میان مردم محبوب و به بخشی از فرهنگ عامه جامعه ایرانی تبدیل شد. زیر آسمان شهر البته با آن که در فصل اول مجموعه‌ای موفق بود اما در فصول دوم و سوم نتوانست موفقیت‌هایش را تکرار کند؛ با این همه آنچه باعث شد زیر آسمان شهر با وجود خلق موقعیت‌های کمدی متعدد و البته روایت بخش عمده‌ای از قصه‌اش در فضایی آپارتمانی در زمره آثار سیتکام قرار نگیرد، تعدد لوکیشن‌های سریال است. این در حالی است که لوکیشن‌های سریال‌های سیتکام معمولاً محدود یا غیرواقعی است.

کمر بندها را ببندیم

موفقیت بدون شرح مهدی مظلومی باعث شد این کارگردان سراغ ساخت مجموعه‌ای تازه با ترکیب بازیگران این مجموعه برود؛ سریالی که «کمر بندها را ببندیم» نام گرفت. داستان این سریال درباره آقای ملکی (با بازی فتحعلی اویسی) است که صاحب یک آژانس هواپیمایی بود اما بعد از رسیدن ارثیه‌ای هنگفت از جانب عمه‌اش، تصمیم به راه‌اندازی خطوط هوایی ملکی ایرلاین می‌گیرد؛ تصمیمی که اتفاقات

جالبی برای او و همکارانش پدید می‌آورد. بخش عمده‌ای از قصه این سریال در فرودگاه می‌گذرد اما آنچه باعث شده تا سریال از قالب سیتکام دور شود؛ تعدد لوکیشن‌ها و فیلمبرداری بخش‌های زیادی از سریال در فضای باز است. سریال اساساً از محیط بسته و استودیویی دور شده و همین موضوع با وجود خلق موقعیت‌های کمدی متعدد سریال را از قالب سیتکام دور کرده است.

شب‌های برره

«شب‌های برره» بدون شک یکی از مهم‌ترین آثار کمدی تاریخ تلویزیون است. مجموعه‌ای نمایشی که بعد از موفقیت سریال تلویزیونی پاورچین در خلق یک محیط خیالی به نام برره، با حال و هوایی متفاوت از سریال قبلی اما در ارتباط با آدم‌های برره‌ای ساخته شد. این مجموعه داستان روزنامه‌نگاری به نام کیانوش استقرارزاده است که در سال‌های ابتدایی دهه ۱۳۱۰ شمسی به واسطه نگارش چند مقاله

انتقادی، تبعید می‌شود اما در میانه راه سر از روستایی به نام برره در می‌آورد که آدم‌هایی خاص با رفتارهایی به شدت عجیب و غریب دارد؛ روستایی که رفتار اهالی آن در واقع نشانه‌ای رفتار مردم ایران و مناسبات اجتماعی و فرهنگی آنها بود. شب‌های برره در برخی گزارش‌های رسانه‌ای به عنوان سیتکام معرفی شده است با این همه تعدد لوکیشن‌های سریال، فیلمبرداری بخش زیادی از سریال در محیط‌های باز غیراستودیویی و تعداد بالای شخصیت‌های فرعی سریال باعث شده این مجموعه نمایش با وجود خلق موقعیت‌های پرشمار کمدی در نهایت یک کمدی موقعیت باشد؛ اما با تفاوت‌های بسیاری نسبت به یک سیتکام تلویزیونی.

